

ETTEKIRJUTUS

Narva

21.12.2018 nr 7.2-6.4/2663

Haldusakti nr 7.2-6.4/1918 punktide nr 1 ja nr 2 muutmine

Päästeameti Ida päästekeskus on andnud 9. oktoobril 2018. aastal adressaadile Enefit Energiatootmine Aktsiaseltsile ettekirjutuse nr 7.2-6.4/1918 käitise Õlitööstus Enefit 280 kohta.

Ettekirjutuse nr 7.2-6.4/1918 punktidega nr 1 ja nr 2 kohustati adressaati viima käitise Õlitööstus hädaolukorra lahendamise plaan (edaspidi HOLP) vastavusse määruse nr 18 ja tegeliku olukorraga ning korraldama käitises Enefit 280 personali koolitamine hädaolukordade lahendamise tegevusjuhiste katsetamiseks või uuendada HOLP selliselt, et HOLPis sisalduks Enefit 280 personali koolitamine ametikohtade lõikes.

14. detsembril 2018. aastal on laekunud haldusorganile põhjendatud taotlus ettekirjutuse nr 7.2-6.4/1918 punktide nr 1 ja nr 2 muutmiseks.

Päästeameti Ida päästekeskuse ohutusjärelvalve büroo peainspektor Irina Belik, võtnud aluseks korrakaitseaduse § 28 lõike 1 ja päästeseaduse § 15 lg 1 p 2 ja lg 2 ning hinnanud haldusmenetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, tuginedes eeltoodule ja haldusmenetluse seaduse § 65 lõikele 3,

otsustas:

1. Tühistada osaliselt tagasiulatuvalt ehk tunnistada algusest peale kehtetuks 09.10.2018 antud haldusakti, s.o ettekirjutuse nr 7.2-6.4/1918 punktid nr 1 ja nr 2,

2. Anda Enefit Energiatootmine Aktsiaseltsile järgmised ettekirjutused:

1. Viia käitise Õlitööstus hädaolukorra lahendamise plaan (edaspidi HOLP) vastavusse määruse nr 18 ja tegeliku olukorraga

Alus: Kemikaaliseaduse¹ § 23 lõike 8 ja § 24 lõike 6 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri 1. märtsi 2016. aasta määruse nr 18 „Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele¹“ (edaspidi määrus nr 18) § 5.

Ettekirjutuse põhjendus: Määruse nr 18 paragrahvis 5 on sätestatud hädaolukorra

lahendamise plaanile esitatavad nõuded.

Lõige 1 kohaselt ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani eesmärk on:

- 1) anda juhiseid, kuidas ohjeldada õnnetust, et minimeerida selle tagajärgi ja piirata mõju, mida see avaldab inimese tervisele, keskkonnale ja varale;
- 2) edastada vajalik teave avalikkusele ja piirkonna asutustele;
- 3) kirjeldada, kuidas keskkond suurõnnetuse järel taastatakse ja puhastatakse.

Lõige 2 kohaselt ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan koostatakse ettevõtte riskianalüüsi põhjal.

Lõige 3 kohaselt ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis sisaldub järgmine teave:

- 1) käitises päästetöö algamise ja koordineerimise ning Päästeameti, Tehnilise Järelevalve Ameti ja kohaliku omavalitsuse üksusega sidepidamise eest vastutava isiku nimi või ametikoht, ja kontaktandmed;
- 2) ettevõtte tegevusala, töötajate arv, ohuala suurus, mille peab esitama asendiplaanil, ning inimeste ligikaudne arv ohualas;
- 3) ülevaade ja kirjeldus rakendatavatest meetmetest mis tahes võimaliku ja suurõnnetuse käivitumise seisukohalt olulise olukorra või sündmuse kontrollimiseks ja tagajärgede piiramiseks. Ülevaade sisaldab ka kasutuses kaitsevahendite ja ressursside loetelu;
- 4) kasutatavad abinõud õnnetuse mõjupiirkonnas olevatele inimestele ohu vähendamiseks, varajase hoiatuse süsteemi kirjeldus ja juhised ohuolukorras käitumiseks;
- 5) Häirekeskuse, Tehnilise Järelevalve Ameti ja kohaliku omavalitsuse üksuse teavitamine õnnetusest. Määratakse kindlaks teave, mis peab õnnetusteates sisalduma, ning edasine üksikasjalik teabevahetuse korraldus päästeasutusega niipea, kui teave on kättesaadav;
- 6) personali koolitamise ja õppuste läbiviimise kord vastavalt ülesannetele, mida personal peab täitma;
- 7) väljaspool käitist toimuva päästetöö abistamise võimalikkus.

Lõige 4 kohaselt ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani koostamisse kaasatakse ettevõtte personal ja alltöövõtjad.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1784-1 osa II punktid 2, 3, 4, 5 ning nr 7.2-5.4/1784-2 osa II punktid 2 ja 3) tuvastati, et Enefit 280 osas käitise HOLF ei vasta tegelikkusele:

- Enefit 280 töötajate teadlikkuse kontrollimisel on selgunud, et ohust teavitaks oma vahetus ülemust, kuid mitte Enefit 140 vahetuse ülemat HOLF tulenevalt. HOLF peab kajastama tegevusjuhistes töötajate omavahelise kommunikatsiooni liikumise struktuuri;
- retordi alajaamasse on enne paikvaatlust esitatud dokumentide kohaselt paigaldatud alajaama kaabliredelite ruumi (471,4m²) kustutamiseks automaatne aerosooltulekustutusüsteem, turbiinihoonesse märgtorustikuga sprinkler tulekustutus SP1 tulekustutusüsteemide veevarustuse pumplas, automaat tulekustutuse märgsüsteem SP/D turbiini ja generaatori määrde õlivanni ja turbiini laagrite jahutamiseks, automaat vahttulekustutus süsteem SP/DV 35kV elektri peatransformaatorite (3 tk) kustutamiseks. HOLF ei kajasta neid süsteeme ja nende kasutamist hädaolukorra lahendamiseks (punktid 4.2 ja 7). Haldusorgan soovib välja tuua HOLF hädaolukordade likvideerimist eraldi osakondade lõikes: Enefit 280 ja Enefit 140 ja mahutipark;
- retordi alajaamas on olemas isikukaitsevahendid (vedelkeemikaitse erikostüüm, CO₂ kaitsevahendid, kemikaalikaitsekindad, riietus, kaitseprillid, näo maksid, kapuutsiga maksid), kuid HOLF ei käsitle individuaalkaitsevahendeid ja nende kasutamist hädaolukordade korral kõikide töötajate poolt. Ohutusaruandes (75 lk) on kajastatud, et ohtlike kemikaalide lekete likvideerimisprotsessi juhtimisega tegeleb Õlitööstuse vahetusülem, kes peab kummi- või kilekindaid ja pritsmekaitseülrikonda ning näo kaitseks pritsmete eest filtriga gaasimaski või suruõhuhingamisaparaati kandma;
- HOLF-is välja toodud Enefit 280 tootmiskompleksis võimalikud hädaolukorrad on ohtlike kemikaalide (põlevkiviõlide) leke, tulekahju, plahvatus, lekked või purunemised poolkoksigaasi trassil. Haldusorgan soovib HOLF-is täpsustada hädaolukordade tekkimise kohad hoonete või osakondade lõikes (näiteks, põleng mahutipargis, retordihoonete

(utmisosakonna) ja kondensatsiooniala (kondensatsiooniosakonna) vahelisel poolkoksigaasi trassil leke või purunemine, retordihooone ja mahutipargi vahelisel kommunikatsioonil põlevkiviõli leke);

- ressursidena liivakastid on olemas kondensatsiooniala osakonnas mitmes kohtades. Kokku on 10 liivaga kasti ja 1 seapuru kast, mida ei ole HOLP-is mainitud;
- vastavalt HOLP-ile kondensatsiooni osakonna tulekustutussüsteemid tulekahju korral on ressursidena välja toodud statsionaarne veekustutussüsteem, lafetid ning esmased tulekustutusvahendid, kuid tegelikult on olemas vaid lafettide ja esmased tulekustutusvahendid.

12. septembril 2018. aastal on haldusorgan teavitanud adressaati kirjaga nr 7.2-13.3/15792-2, et HOLP-is esines puudusi määruse nr 18 paragrahvi 5 osas.

Seega tagamata on suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja kohustus HOLP hoida ajakohasena, mistõttu õnnetuse korral inimeste ohutus võib olla tagamata. Järelikult võivad hädaolukorras ohualas viibivate inimeste tervis ja elu ohustatud olla.

Täitmise tähtaeg: 30.03.2019

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse¹ paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **3300,00 (kolm tuhat kolmsada) eurot.**

2. Korraldada käitises Enefit 280 personali koolitamine hädaolukordade lahendamise tegevusjuhiste katsetamiseks või uuendada hädaolukorra lahendamise plaan (edaspidi HOLP) selliselt, et HOLPis sisalduks Enefit 280 personali koolitamine ametikohtade lõikes

Alus: Riigikogu 29. oktoobri 2015. aasta kemikaaliseaduse¹ (edaspidi KemS) § 22 lg 3; Kemikaaliseaduse § 23 lõike 8 ja § 24 lõike 6 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri 1. märtsi 2016. aasta määruse nr 18 „Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele¹“ (edaspidi määrus nr 18) § 5 lg 3 p 9.

Ettekirjutuse põhjendus: KemS § 22 lõige 3 sätestab, et õnnetuse ennetamisel ja õnnetuse korral tuleb rakendada riskianalüüsis, ohutusaruandes, ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis ja ohutuse tagamise süsteemi kirjelduses kajastatud abinõusid.

Määruse nr 18 § 5 lg 3 punkti 6 kohaselt sisaldub ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis personali koolitamise ja õppuste läbiviimise kord vastavalt ülesannetele, mida personal peab täitma.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1784-1 osa II punkt 8) tuvastati, et käitises on korraldamata Enefit 280 personali koolitamine tulenevalt töötajate kemikaaliohutusosalase teadlikkuse kontrolli tulemustest. Tulemuste kohaselt on korraldamata põlevkiviõliga seotud hädaolukordade lahendamine ja tule kustutamine automaatse tulekustutamise süsteemide käivitamise abil. Mõned töötajad ei suutnud nimetada kõiki käideldavaid ohtlikke kemikaale, (nimelt põlevkiviõli, poolkoksigaasi), kondensatsiooni osakonna ohualasid ega kõiki tegevusjuhiseid (nimelt tulekustutamist).

18. septembril 2018. aastal esitatud vastuväited kirjas nr NJ-TTO-1/682 (personali koolitamine on korraldatud. Nõutavad õppused on läbiviidud. Personali kemikaaliohutusosalane küsitlemine haldusorgani poolt sellisel viisil ei andnud tervikliku ettekujutust. Personal on vastanud esitatud küsimustele, mille tõlge eesti keelest vene keelde polnud korrektne. Personali küsitlemisel ei arvestatud nende ameti ja ametikohustustega.) jätab haldusorgan osaliselt arvestamata. Hädaloikka lahendamise plaanis peab olema üldiselt välja toodud personali koolitamise ja õppuste läbiviimise kord vastavalt ülesannetele, mida personal peab täitma tulenevalt ametikohtadest ja ametikohustustest.

Olukorras, kui personali koolitamine on korraldamata tulenevalt personali ülesannetest või personali koolitamise ja õppuste läbiviimise kord on kindlaks määramata tulenevalt personali ametikohtadest ja ametikohustustest, ei ole loodud eeldusi, et inimeste ohutus on käitises võimaliku suurõnnetuse korral tagatud. Seetõttu võivad võimaliku suurõnnetuse korral ohtu sattuda inimeste tervis ja elud.

Täitmise tähtaeg: 30.05.2019

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse¹ paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **5000,00 (viis tuhat) eurot.**

Ettekirjutuse täitmisest palume meid informeerida kirjalikult postiaadressil Vahtra 3, 21003 Narva või digitaalselt allkirjastatud dokumendina e-posti aadressil ida@rescue.ee.

Juhul kui haldusakti adressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada **vaie** Päästeametile (Raua 2, 10124 Tallinn, rescue@rescue.ee) või Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajja (Kooli 2A, 41532 Jõhvi, trthkjohvi.menetlus@kohus.ee) 30 päeva jooksul arvates päevast, millal ta vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Irina Belik
peainspektor
ohutusjärelvalve büroo
Ida päästekeskus

Ettekirjutus saadeti elektrooniliselt:

Enefit Energiatootmine AS, tootmine@energia.ee, andres.kurling@energia.ee,
ulo.reimo@energia.ee.

+372 5860 2188
irina.belik@rescue.ee